

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

nota

Wijzigen afkapwaarden t.b.v. reisadviezen

A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

KvK Utrecht 30276683

T 0175 5120
0175 5120 rivm.nl

Datum
22 september 2020

Voorstel

Vaststellen beleid voor hantering van de afkapgrenzen/drempelwaarden voor beoordeling veilige landen in het kader van de COVID-19-bestrijding en het omschrijven van de wijze waarop de risico-inschatting plaatsvindt.

Aanleiding

Sinds begin juli 2020 maakt het RIVM wekelijks een risico-afweging voor EU-/EFTA-landen en tweewekelijks een afweging voor derde landen buiten de EU ten behoeve van de COVID-19-bestrijding in Nederland. In deze afweging wordt geanalyseerd in welke landen het risico op het oplopen van COVID-19 verhoogd is. Het doel hiervan is om zo adequaat mogelijk te kunnen adviseren omtrent interventies gerelateerd aan reizigersverkeer die bedoeld zijn de risico's te beperken dat Nederlanders ziek worden in het buitenland en om import van het virus in Nederland zoveel mogelijk te beperken. Het is van belang dat deze interventies adequaat en proportioneel zijn en blijven.

In juli, tijdens de eerste inventarisaties, was de epidemiologische situatie in Nederland en het grootste deel van Europa onder controle. Er was weinig verspreiding van het virus onder de bevolking en de kans om een infectie op te lopen was laag. De lage incidentie van juli 2020 werd toen als grens/afkapwaarde (20/100.000/2 weken) aangehouden voor de Nederlandse beoordeling van landen binnen de EU/EFTA en 16/100.000/2 weken werd gehanteerd door de EU voor landen buiten Europa). Sindsdien is de incidentie in Nederland en Europa fors toegenomen. Het gebruiken van deze absolute afkapwaarde zou momenteel leiden tot waarschuwingen en aanpassingen van reisadviezen voor landen of gebieden waar het veiliger is dan in Nederland. Dit is geen rationeel beleid en draagt niet bij tot de huidige bestrijding. Gezien de stijgende incidentie in Nederland heeft de adviescommissie van het RIVM de afkapgrenzen voor de beoordeling van EU-/EFTA-landen opgeschoven naar hogere waarden. Middels deze nota willen we deze aangepaste adaptieve werkwijze vastleggen.

Huidige werkwijze

Het uitgangspunt is dat de kans op import en het risico op ziekte verhoogd is als de kans op het oplopen van COVID-19 in het land waar naar gereisd wordt hoger is dan het land waar men vandaan komt. Dit kan gekwantificeerd worden door te kijken naar het voorkomen van nieuwe gevallen van de ziekte in een land, de incidentie (aantal gevallen per aantal inwoners per tijdseenheid). Voorwaarde hiervoor is dat er genoeg mensen worden getest en dat mensen (laagdrempelig) toegang hebben

tot testen. Dit is te kwantificeren door de testincidentie in de analyse te betrekken.

Datum
22 september 2020

De incidentie in Nederland is sinds begin juli gestegen van 10 naar 90 /100.000/2 weken in de derde week van september. Noord- en Zuid-Holland laten incidenties zien van ver boven de 100. In de steden Rotterdam, Den Haag en Amsterdam is die nog veel hoger. Voor de analyse van de risico-inschatting gaan we bij landen met een hoge incidentie (momenteel boven 50/100.000/2 weken) beoordelen of er regionale verheffingen onderscheiden kunnen worden die de hoge incidentie kunnen verklaren. Bij regionale incidenties (boven de 100/100.000/2 weken) wordt gekeken of er een waarschuwing nodig is. Bij een landelijk niveau boven 100/100.000/2 weken wordt bezien of het hele land als onveilig beoordeeld moet worden. Voor de beoordeling of een land of gebied veilig of onveilig is wordt verder gekeken naar:

- *Testincidentie*: De testincidentie is inmiddels in veel landen opgeschroefd. Bij een heel hoge testincidentie worden meer gevallen gevonden, zeker als er ook uitgebreid asymptomatisch wordt getest.
- *Importgevallen*: Cases met een recente reisanamnese naar bepaalde landen. Veel en een toenemend aantal importgevallen kan wijzen op grotere risico's dan in de incidentiecijfers naar voren komt.
- *Maatregelen* en de uitvoering hiervan: Inmiddels zijn maatregelen in verschillende landen strenger geworden, maar zijn ze in enkele landen minder streng om het toerisme niet te veel te schaden
- *De trend van de incidentie* in het land en regionaal. Een snelle stijging van het aantal gevallen kan actie nodig maken, maar bij een onverklaarbare verandering van de trend kan ook sprake zijn van bijzondere situaties zoals een groot intensief onderzocht cluster of fouten in de dataregistratie.
- Bij *onverklaarbare ontwikkelingen*, gebrek aan inzicht in regionale data of weinig kennis van genomen maatregelen wordt meer informatie gevraagd van de diplomatieke posten.

De veilig/onveiligbeoordeling is het resultaat van een afweging van al deze verschillende factoren. Zo kan een land met een relatief lage incidentie toch als onveilig worden beoordeeld als er in Nederland veel import is uit het betreffende land en er signalen zijn van achterblijvende testmogelijkheden. Een land kan anderzijds als veilig worden beoordeeld bij een hogere incidentie gecombineerd met een hoge testincidentie en weinig importgevallen in Nederland.

Caribisch gebied

De situatie op de eilanden in het Caraïbisch gebied is niet vergelijkbaar met die in Nederland. De afhankelijkheid van toerisme, beperkte gezondheidszorgvoorzieningen en de geïsoleerde ligging maken dat bij de risicoafweging de verschillende factoren anders gewogen moeten worden en dat afkappgrenzen hier anders liggen en anders gebruikt worden. De epidemiologische situatie verslechtert snel in Nederland, vergelijkbaar met de rest van Europa. Bij een nog verder stijgende incidentie zullen de afkappwaarden voor de beoordelingen weer aangepast moeten worden. Dat betekent voor Caraïbisch Nederland dat afkappgrenzen die in Nederland

gebruikt worden, regelmatig zullen moeten worden beoordeeld in de Caraïbische situatie en niet zonder evaluatie worden overgenomen en toegepast.

Datum
22 september 2020

Voorstel

Wij stellen voor om de te gebruiken afkapwaarden te bezien in relatie tot de huidige incidentie in Nederland en dus zo nodig aan te passen en de bovenbeschreven werkwijze van risico-inventarisatie daarbij in acht te nemen bij het beoordelen of een gebied veilig of onveilig is voor Reizigers van en naar Nederland.

Afstemming

Voorliggend voorstel voor deze aanpassing van de risico-inschatting zal afgestemd moeten worden met vertegenwoordigers van VWS, BZ en BuZa.